

RMO Aaltonen Minna, Tanninen
Seppo, Puumalainen
Markku, Niskanen Asta

23.04.2010

Vaitelaisuuspyyntö: Eduskuntaa pyydetään noudattamaan vaitelaisuutta tämän muistion käsittelyssä Suomen neuvottelutavoitteiden turvaamiseksi.

**Valtiovarainministeriö peruuttanut
vaitelaisuuspyynnön 4.5.2010**

*Eduskunta
Suuri valiokunta*

Viite

Asia

Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden vakaustuki Kreikalle

U/E-tunnus: E 11/2010 vp

EUTORI-numero: EU/2010/0763

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti 12.3.2010 annettua selvitystä täydentävä selvitys Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden vakaustuki Kreikalle.

Valtiovarainministeri

Jyrki Katainen

LIITTEET Perusmuistio VM2010-00176

Asiasanat

Hoitaa   **VM**

Tiedoksi

RMO Aaltonen Minna, Tanninen
Seppo, Niskanen
Asta, Puumalainen Markku

23.04.2010

Vaiteliasuuspyyntö: Eduskuntaa pyydetään noudattamaan vaiteliasuutta tämän muistion käsittelyssä Suomen neuvottelutavoitteiden turvaamiseksi.

Asia

Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden vakaustuki Kreikalle

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

U-tunnus / E-tunnus:

E 11/2010 vp

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Epävirallinen Eurooppa-neuvosto totesi 11.2.2010 hyväksymässään julkilausumassa, että euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot ryhtyvät tarvittaessa päättäväiseen ja koordinoituun toimintaan rahoitusvakauden turvaamiseksi euroalueella kokonaisuutena. Julkilausuma vahvistettiin euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden valtion- ja hallituksen päämiehen kokouksessa 25.3.2010.

Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden valtiovarainministerit sopivat 11.4.2010, että euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot tarvittaessa antavat koordinoitusti tukea Kreikalle yhteistyössä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa. Tukea annetaan Kreikalle vain, jos muuta mahdollisuutta ei ole ja markkinaehtoinen rahoitus ei riitä.

Tiedotusvälineiden mukaan Kreikka on 23.4.2010 päättänyt pyytää IMF:ltä tai euroalueeseen kuuluvilta jäsenvaltioilta tukea. Pyydetyn tuen määrästä ei kuitenkaan ole tällä hetkellä tietoa. Kreikan viranomaiset ovat jo aiemmin tällaisen päätöksen varalta pyytäneet IMF:a aloittamaan alustavat tekniset neuvottelut mahdollisen monivuotisen tukiohjelman perusteista. Keskustelut on aloitettu 21.4.2010. Myös Euroopan komissio on osallistunut teknisiin neuvotteluihin.

Tarvetta kunnioittaa kunkin jäsenvaltion kansallisia päätöksentekomenettelyjä, kansallisten parlamenttien budjettivalta mukaan lukien, on korostettu johdonmukaisesti.

Asiakirjat:

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Kreikalle mahdollisesti myönnettävälle lainalle ei ole oikeusperustaa EU:n perustamissopimuksessa. Tästä syystä lainan antaminen tapahtuu valtioiden välisenä järjestelynä, ei EU-toimena. Lainan edellytyksenä Kreikan harjoittamalle talouspolitiikalle määritettävät keskeiset ehdot voitaisiin kuitenkin määrittää SEUT 136 artiklan perusteella (euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden määränemmistö, siten että jäsenvaltio, jota asia koskee, ei osallistu päätöksentekoon).

Käsittelijä(t):

VM/RMO, Minna Aaltonen, p. 16034939
 VM/RMO, Seppo Tanninen, p. 16033096
 VM/RMO, Markku Puumalainen, p. 16033088
 VM/RMO, Asta Niskanen, p. 16033132

Suomen kanta/ohje:

Suomi on muiden euroalueeseen kuuluvien valtioiden tavoin valmis tarvittaessa myöntämään Kreikalle lainaa Kreikan niin pyytäessä, jos lainajärjestelyn aktivointi on välttämätöntä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi ja Suomen etu edellyttää, että kriisin kärjistyminen ja laajeneminen muulle euroalueelle estetään.

Kreikalle myönnettävään lainaan ei saa sisältyä tukielementtejä ja lainan edellytyksenä on oltava Kreikan talouspolitiikalle asetettavat tiukat ehdot, joiden toteutumista seuraavat komissio, Euroopan keskuspankki ja kansainvälinen valuuttarahasto (IMF).

Suomi katsoo, että kaikkien euroalueella suunniteltavien tukitoimenpiteiden perusteena tulee olla rahoitusvakauden ylläpito ja jäsenmaiden osallistuminen niihin on voitava arvioida tapauskohtaisesti. Suomi pitää rahoitusvakauden ja finanssipoliittisen uskottavuuden ylläpitoa jokaisen jäsenmaan omana pysyvänä velvollisuutena, jota ei saa vähentää odotus vastuunalaisempaa finanssipoliittikkaa harjoittaneiden jäsenmaiden avusta. Kreikalle mahdollisesti myönnettävä tuki ei saisi luoda pohjaa pysyvämmälle mekanismille, jolla kierrettäisiin perustamissopimuksen 125 artikla; artiklan mukaan unioni tai toinen jäsenvaltio ei ole vastuussa eikä ota vastatakseen sitoumuksista, joita toisen jäsenvaltion keskushallinnoilla, alueellisilla, paikallisilla tai muilla viranomaisilla, muilla julkisoikeudellisilla laitoksilla tai julkisilla yrityksillä on.

Pääasiallinen sisältö:

Euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet ryhtyvänsä tarvittaessa päättäväiseen ja koordinoituun toimintaan rahoitusvakauden turvaamiseksi koko euroalueella sekä epävirallisen Eurooppa-neuvoston 11.2.2010 hyväksymässä julkilausumassa että euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden valtion- ja hallituksen päämiehiä kokouksessa 25.3.2010. Valtion- ja hallitusten päämiesten päätöksen mukaisesti euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden valtiovarainministerit sopivat

11.4.2010 antavansa tarvittaessa koordinoitusti tukea Kreikalle yhteistyössä Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa. Tukea annetaan vain, jos muuta mahdollisuutta ei ole ja markkinaehtoinen rahoitus ei riitä.

Euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot tukisivat Kreikkaa osana IMF:n kanssa suunniteltavaa ja IMF:n osaltaan myös rahoittamaa yhteistä tukiohjelmaa. Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden osuus tuesta toteutettaisiin jäsenvaltioiden Kreikalle myöntäminä kahdenvälisinä lainoina. Lainojen koordinoinnista vastaisi Euroopan komissio.

Tuen käyttöön ottamisesta päättäisivät euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot yksimielisesti. Päätös perustuisi komission ja EKP:n yhteistyössä IMF:n kanssa tuen tarpeesta ja mahdollisen tukiohjelman koosta ja ehdoista laatimaan arvioon. Maksusuorituksista päätettäisiin tukiohjelmaan osallistuvien maiden kesken.

Tukiohjelma olisi kolmivuotinen. Ensimmäisenä vuotena euroalueeseen kuuluvat jäsenvaltiot lainaisivat Kreikalle enintään 30 miljardia euroa. Lisätuesta olisi sovittava tukiohjelman hyväksymisen yhteydessä. Kunkin euroalueeseen kuuluvan valtion osuus lainojen kokonaismäärästä määritettäisiin Euroopan keskuspankin pääoma-avaimen mukaisesti siten, että Kreikan osuus vähennetään pois. Suomen osuus on 1,85 %. Tukiohjelman ensimmäisenä vuotena Suomen Kreikalle myöntämä laina olisi siten enintään 555 miljoonan euron suuruinen. Lopullinen määrä riippuu kuitenkin siitä, kuinka paljon Kreikka apua pyytää ja miten pitkäksi aikaa.

Euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden Kreikalle myöntämiin lainoihin ei saa sisältyä tukielementtejä, vaan niistä perittäisiin markkinaperusteinen korko. Vaihtuvakorkoisen lainan viitekorko olisi kolmen kuukauden Euribor ja lainan marginaali kolme prosenttia. Siltä osin kuin laina kolmen vuoden jälkeen olisi vielä maksamatta, marginaalia korotettaisiin yhdellä prosenttiyksiköllä. Lisäksi Kreikalta perittäisiin kertakorvauksena puolen prosentin kertakorvaus hallinnointikulujen kattamiseksi. Mahdollisesta koron muuttamisesta kiinteäkorkoiseksi pitäisi nimenomaisesti sopia erikseen.

Esimerkiksi 21.4.2010 tilanteen mukaan Kreikalle myönnettävän kolmivuotisen lainan korko olisi 3,642 % (Euribor 3 kk + 3 prosenttiyksikköä) lisättynä enintään 0,5 %:n hallinnointikulupalkkiolla koko lainan määrästä. Markkinoilla Kreikan kolmivuotisen valtionlainan korko oli 21.4.2010 7,7 %. Suomen kolmivuotisen valtionlainan korko oli vastaavasti noin 1,5 %.

Tarkoituksenmukaisuussyistä komissio toimisi lainaa myöntävien maiden asiamiehenä. Komissio kokoaisi jäsenvaltioiden erilliset lainat yhdeksi lainaksi ja vastaisi sen hallinnoinnista lainaa antaneiden maiden puolesta. Tätä varten EU:n jäsenvaltioiden tulisi yksimielisellä päätöksellä antaa komissiolle tällainen toimeksianto. Toimeksianto tarvitaan kaikilta unionin jäsenvaltioilta, ei vain euroalueeseen kuuluvilta jäsenvaltioilta, sillä komissio on koko unionin toimielin. Komission ja lainaa myöntävien euroalueeseen kuuluvien jäsenvaltioiden pitää tehdä keskenään sopimus tukipaketin hallinnointia koskevista yksityiskohdista.

Kreikan harjoittamalle talouspolitiikalle voitaisiin tuen edellytyksenä asettaa perustamissopimuksen 136 artiklan mukaisesti lisäehtoja, jotka menisivät pidemmälle kuin neuvoston helmikuussa 2010 121(4) artiklan ja 126(9):n mukaisesti Kreikalle jo antamat suositukset. Kyseinen artikla koskee selkeästi budjettikuria ja koko EU:n talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen täsmentämistä euroalueen osalta. Vain

euroalueeseen kuuluvilla jäsenvaltioilla on äänioikeus päätettäessä 136 artiklan mukaisista toimenpiteistä. Päätökset tehdään näiden jäsenvaltioiden määränemmistöllä siten, että jäsenvaltio, joka asia koskee, ei osallistu päätöksentekoon.

Vieläkin yksityiskohtaisempia tiukkoja ehtoja Kreikan lainansaannille voitaisiin asettaa erillisessä asiakirjassa (Memorandum of Understanding), jolle tarvittaisiin etukäteen kaikkien lainaa myöntävien jäsenvaltioiden hyväksyntä. Tämä takaa paitsi tiukat lainaehdot, myös sen, että jokaisen lainaa myöntävän jäsenvaltion hyväksyntä tarvitaan.

Jäsenvaltion toiselle jäsenvaltiolle myöntämä laina ei olisi ristiriidassa perustamis-sopimuksen 125 artiklan kanssa silloin, kun kyse on lainasta, josta vastaanottajalle aiheutuu uutta velkaa ja joka on maksettava takaisin korkojen kera. Tuore esimerkki tällaisesta lainasta ovat esimerkiksi tiettyjen jäsenvaltioiden Latvialle myöntämät kahdenväliset lainat.

Kansallinen käsittely:

EU-ministerivaliokunta 12.3.2010 ja 9.4.2010
VM

Eduskuntakäsittely:

SuV 12.3.2010 ja 9.4.2010

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

PeL 85§.

Taloudelliset vaikutukset:

Suomen Kreikalle myöntämän lainan lopullista suuruutta ei ole mahdollista määrittää, ennen kuin monivuotisen tukiohjelman kokonaissumma ja Kreikan tosiasiallisesti pyytämän tuen määrä ovat tiedossa. Mahdollisen tukiohjelman ensimmäisenä vuotena Suomen laina Kreikalle olisi enintään 555 miljoonaa euroa. – Jos jokin muista lainaa myöntävistä valtioista jostakin syystä ei voisi maksaa omaa osuuttaan, Suomen osuus saattaisi nousta suuremmaksi.

Koska Kreikalle annettavan lainan korko on selvästi korkeampi kuin Suomen valtion rahoituskustannus, tulisi lainasta Suomelle nettomääräistä korkotuloa. Tulon täsmällinen laskeminen on kuitenkin mahdotonta, koska ei ole tiedossa ensinnäkin, tulisiko Kreikka pitäytymään vaihtuvakorkoisessa lainassa vai mahdollisesti muuttamaan sen kiinteäkorkoiseksi, ja toiseksi mikä on lainan myöntöajankohtana kolmen kuukauden euribor-koron ja Suomen valtionlainan korkoero. Tällä hetkellä Kreikalle annettavan lainan ja Suomen kolmivuotisen lainan korkoero on 2,1 prosenttiyksikköä, joka 555 miljoonan euron lainassa tarkoittaa noin 11,6 miljoonaa euroa.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

-

Asiasanat

Hoitaa

VM

Tiedoksi
